

Mire kötelez a kapott kegyelem? – 2. rész

Időpont: 1942. január 8.

Helyszín: Nyíregyháza

Alapige: Zsoltár 51,16-17

Szabadíts meg engemet a vérontástól, oh Isten, szabadításomnak Istene! hogy harsogja nyelvem a te igazságodat.

Uram, nyisd meg az én ajakimat, hogy hirdesse szájam a te dicséretedet.

Keresztyén gyülekezet! Szeretett testvéreim az Úrban!

Azt mondtunk, hogy az 51. zsoltárnak az utolsó versei a kegyelemnek az elkötelezéséről beszélnek nekünk. Arról, hogy mire kötelezi az embert az a kegyelem, amit Istentől kapott. Ma újra elénk áll az a tény, hogy a kegyelem olyan nagy dolog, amely nem maradhat nyom nélkül és következmények nélkül annak az életében, aki azt megkapta. A múltkor tárgyalt 15. vers azt mondta, hogy a kegyelem arra kötelezi a kegyelmet kapott bűnöst, hogy tanítsa a bűnösöket. A most felolvasott két vers pedig arra mutat, hogy az elnyert kegyelem arra kötelez, hogy dicsérjük és magasztaljuk Istenünket.

Állítsuk oda azt a tényt szemünk elé, hogy nagy a kegyelem és nagynak kell lennie annak, amit kivált belőlünk.

Nincs nagyobb kincs – amit Istentől kapott az ember –, mint a bűnök bocsánata: a kegyelem.

Sok minden mástól eltekintve, csak két szempontra hívom fel figyelmeteket. Mind a kettő az áldozatokról beszél nekünk. Mert, hogy mi mennyit ér ezen a világon, azt azzal mérik, hogy milyen áldozatot hajlandó érte meghozni valaki. Minél nagyobb áldozatra hajlandó valaki, annál nagyobb kincs az számára. Ezért lehet azt mondani, hogy milyen drága kincs az ember számára a haza és a szabadság, hiszen ezért az életüket áldozzák az emberek. Ha azt nézzük, hogy miért áldoznak az emberek a legtöbbet, azt kell mondanunk, hogy a legnagyobb áldozatot az ember mindig azért hozza, hogy bűnbocsánatot kapjon. Végig nézhetjük a vallások egész történetét és meg kell látnunk, hogy az első pillanattól kezdve, mikor Ádám és Éva gyermekei bemutatták áldozatukat Istennek, egészen addig, amíg az utolsó áldozat fog Isten előtt kiontatni, mindaddig végeláthatatlan sokaságban vonulnak az áldozatok azért, hogy a haragvó Isten haragját az ember elkerülje. Mi mindent áldoznak oda az emberek erre az oltárra? Egyszerű pár szál virágtól kezdve a mindennapi életnek a terméséig, az ital-áldozatokon keresztül a véres áldozatoknak hatalmas tömegéig. Hiszen magában az ótestámentomban olvasunk olyan áldozatokról, amikor egész nyáját vágatott le a király azért, hogy Isten jóindulatát a maga és népe számára biztosítsa. Vannak pogány népek, akik a gyermeküket dobják a tűzbe, a sárkány torkába azért, hogy a haragvó Istent kiengeszteljék. És ha a vallásos élet területéről átlépünk a kultúrember területére, akkor is azt kell látnunk, hogy semmiért nem hoz annyi áldozatot az ember, mint azért, hogy békét nem talált szíve békességet leljen. Ebből születnek meg a legtöbb ún. jócselekedetek, alamizsnálkodások, szeretetakiók, vezeklések és önkínzások, a zárdák minden gyötrelmei. Tudjuk azt, hogy a mi nagy reformátorunk is végigjárta ezt az utat. Hajlandó volt a legrágábbat odaáldozni: magasra ívelő életpályáját. Lehetett volna belőle az ifjúság vezére, hatalmas politikai tényező, de ő felfelé ívelő pályáját odaáldozta azért, hogy békességet kapjon és bocsánatot találjon bűneire. Odaáldozta nemcsak az életpályáját, hanem amit ennél is drágábbnak tartott, édesapjának és édesanyjának szeretetét, mert velük is szembehelyezkedett azért, hogy az Isten kegyelmét megszerezhesse.

Kedves testvérem! Ha tenéked van józan ítélőképességed, amelyet nem zavart meg a világnak ezer mámore és csábítása, akkor te is tudhatod, hogy ezen a világon nincs drágább kincs, mint az, hogy az Isten kegyelmét miképpen szerezhetem meg a magam számára. Lehet, hogy vannak emberek, akik egy életet végigélnek anélkül, hogy erre ráébredjenek, de a végén náluk is eljön ez az idő, amikor rájönnek, hogy erre volna egyedül szükségük.

Ismerjük bizonyára a történetet arról a kereskedőről, aki az egész életét arra szentelte, hogy drágagyöngyöket gyűjtsön össze. Egyszer aztán egyik útján hatalmas pusztaságba került és ott eltévedt. Elfogyott minden enni- és innivalója s talán már egy napja bolyongott étlen-szomjan, fáradtan, kimerülten úgy, hogy minden kincsét odaadta volna egy darab kenyérért és egy ital vízért, amikor megbotlott valamiben. Egy zsák volt ott, amelyről azt gondolta, hogy ennivaló van benne s talán innivaló is. De mikor kibontotta, a legszebb gyöngyöt, a legnagyobbat találta benne, amelyet eddig nem is látott soha. Máskor odaadta volna mindenét ezért az egy gyöngyért, olyan gyönyörű volt, de most csak felsóhajtott: mit ér nekem e világ minden gyöngye, ha itt kell meghalnom s majd a sakálok tépnek szét.

Leélhet egy ember ebben az öngézetben egy egész életet, hogy nem a kegyelem a legnagyobb dolog ezen a világon, de mikor az utolsó órája üt, mikor egymásután elmarad mellőle, amit eddig fontosnak tartott, mikor nem tudja megváltani az életét és egészségét semmi pénzen, mikor a halált nem tudja elparancsolni az ágya mellől, akkor tudatára ébred, hogy minden hiábavalóság, csak egy fontos dolog van: miképpen szerezhetem meg Isten kegyelmét, hogy kaphatok bűnbocsánatot, hogy szerezhetek békességet, hogyan kaphatok kegyelmet az én Uramnál, mikor ítéletre von?

De nemcsak ezek az emberi áldozatok mutatják, hogy milyen nagy dolog az Isten kegyelme. Van egy másik áldozat is, ami azt mutatja, hogy nemcsak az ember hoz nagy áldozatot azért, hogy megszerezze Isten kegyelmét, hanem Isten is nagy áldozatot hozott azért, hogy odaadhassa ezt a kegyelmét az embernek.

Nem annyit ér egy kincs, amennyit én hajlandó vagyok érte áldozni, hanem annyit, amennyibe kerül annak megszerzése. Istennek sok áldozatába kerül, hogy fenntartsa ezt a világot. Nem azért, mintha tárházában elfogyóban volna az ennivaló. Őnála kimeríthetetlenül sok van mindenből. Nem ez kerül neki áldozatba. Egyéb más dolga sem ennek a világnak. Még a gondjaink hordozása sem. De nagy áldozatába kerül néki az, hogy eltűrjön bennünket, hogy ne söpörjön el minket a földről, mint ahogy megérdemelnénk, hogy elnyomja indulatát és haragját és hosszútűrést erőltessen magára. Ez is nagy áldozatába kerül Istennek. Aki egyszer megpróbált magán uralkodni akkor, amikor úgy érezte, hogy minden vércseppje fel van forrva a haragtól, az tudja, hogy milyen nagy áldozatba kerül akkor nem szólni. És ez mégis mind semmi ahhoz képest, amibe került Istennek az, hogy azt mondhassa: „*Megbocsáttattam néked a te bűneid*”. Mert néki egyszülött Fiát kellett halálra adni. Kevesebb nem volt elég. Ne gondold azt testvérem, hogy ha más útja lett volna Istennek, akkor megengedte volna, hogy nagypéntek legyen ezen a világon és a Fia úgy szenvedjen. De nem volt más út, ezt kellett meghozni azért, hogy nekünk békességünk legyen. Ilyen nagy kincs az, amit a bűnös kap: a kegyelem.

Kedves testvéreim! Akkor, amikor ilyen nagy kincs a kegyelem, hogy ne kellene, hogy annak elnyerése egészen rendkívüli hatást váltson ki. Nem elegendő az, hogy a mi szívünkben hála támadjon. Ez nem elegendő. A zsolotáríró úgy érzi, hogy ezért a kegyelemért magasztalás és dicséret illeti Istent. Azt olvassuk itt: „*...harsogja nyelvem a te igazságodat...hirdesse szájam a te dicséretedet.*” Nem elég tehát az Úrnak az, hogy: Uram engedd azt, hogy én mindig hálás tudjak lenni a kegyelemért. Mert a hála és a dicséret között különbség van. A hála – mondjuk így – mindig valami meghatározott jótéteményért való köszönetmondás. A dicséret pedig Isten előtt az én szívem szeretetének a kiöntése. A kettő között óriási különbség van.

Hálát az ember csak akkor érez, amikor kézzelfogható jótéteményt kapott. A dicséret független ettől. Akár szeret, akár nem, akár látom, akár nem, akár kijelenti magát előttem, akár elrejt, akár ver, akár megcsókol – én szeretem, dicsérem és magasztalom Őt örökké. Ez kell, hogy legyen a kegyelem következménye, hogy harsogja nyelvem a Te dicséretedet. A hála mindig lehet csendes. Csendes, mint ahogyan hull a harmat csendben a földre, vagy ahogyan hull a hó és betakar mindent. Ellenben a dicséret az sohasem lehet csendes. Az mindig úgy érzi, hogy önmaga ellen vétkezik, ha halkszavú, magába zárkózott. Figyeljük meg, hogy az utolsó zsoltárok, a dicsérő zsoltárok mind szent telhetetlenséggel akarják hangosabbra erősíteni a hangszórójukat. Azt akarják, hogy ég és föld hirdesse Isten dicséretét. Nap napnak mondjon dicséretet. Nem elég, hogy angyalok zengik a dicséretet, azt akarják, hogy peregjenek a dobok és zengjenek a citerák és minden harsogja Isten dicséretét. Mert a dicséret az mindig ujjongás. A hála lehet megalázkodó, csendes kötelességteljesítés, de a dicséret az mindig szabad, kötelességtől mentes szívbeli ujjongás. És hogy ennek így kellene lenni, semmi sem mutatja jobban, mint az, hogy a kegyelemről szóló hírt evangéliumnak nevezi a Biblia. Jó hírnek, örömhírnek. Azt akarja, hogy azok, akik ezt kapják, azoknak az arcukról ragyogjon az, hogy valami nagyon jó hírt kapnak. Ezért olyan hangosak és ujjongók. Tele van a szívük és a szájuk Isten dicséretének a harsogásával.

Kedves Testvéreim, ez eddig mind érthető, ha nincs is mindig így az ember életében. Mert bizony nekünk nem volna szabad szomorkodó, lehorgadt fejű, rogyadozó térdű keresztyéneknek lenni, hiszen aki kegyelmet kapott, annak kell, hogy meglássék az az életében. Az a szomorú, hogy mintha a Barabbás története ismétlődne meg, valahányszor kegyelmet kapunk Krisztustól. Barabbás is kegyelmet kapott. Neki kellett volna függnie a kereszten, de mikor Pilátus felteszi a kérdést, hogy kit bocsásson el, akkor a nép Barabbást követeli szabadon bocsátani. És mikor mennek Barabbáshoz szabadon bocsátani őt, ő azt hiszi, hogy viszik a bitófára, de ehelyett szabadon bocsátják. Eleinte nem akarja elhinni, hiszen halálra ítélték s mégis más hal meg helyette?! Az a kicsúfolt, meggyalázott, meggyötört ember fog meghalni helyette. Kedves testvérem! El tudod azt képzelni, hogy ha te lettél volna Barabbás és te vártad volna a hóhéraidat abban a tudatban, hogy már csak pár óra az életed és akkor egyszerre szabadon bocsátanak, hogy azt csak olyan egyszerűen tudomásul tudtad volna venni. És nem mentél volna örömujjongva Krisztushoz, aki érted meghal. De, hogy Barabbás ezt tette volna, arról nem olvasunk semmit. Nem tudjuk, hogy mi történt Barabbással, hogy megtért-e, vagy nem. Az a tény azonban, hogy a Barabbás öröme hangtalan tudott maradni, hogy az nincs felírva – mint ahogy fel van írva, hogy az Ékes kapujában meggyógyult ember táncol és ugrál örömeiben – az azt mutatja, hogy a Barabbás szíve megkötözött szív volt, amelynek a szárnyai le voltak kötve és nem tudott ujjongani. Vajon miért van ez így? Erre is felel nekünk ez a felolvasott vers.

Az első a könnyebb felelet, amit előveszek. Azt látjuk, hogy Dávid király imádkozik azért, hogy ő dicsérni tudja Istent. Imádkozik azért, hogy „*harsogja nyelvem a te igazságodat. Uram, nyisd meg az én ajakimat, hogy hirdesse szájam a te dicséretedet.*” Tehát ez is olyan valami, ami a mi erőnkön felül való. Én hiába határozom el magamat, hogy mostantól kezdve örömhírt kapott, és örömhírt hordozó, kegyelmet kapott keresztyén leszek és harsogni fogom ezentúl Isten dicséretét. Erre én nem leszek képes. Ez erőmön felül való. Ezt csak felülről kapott erővel lehet megcsinálni. Tehát újra látom azt, hogy imádkozni kell azért, hogy örülni tudjak, hogy a kegyelmet lássam, hogy az evangélium mindig evangélium maradjon a számomra s harsogni tudjam Isten dicséretét.

Hát miért olyan erőm felett való ez? Erre felelet a mostani igénk első mondata: „*Szabadíts meg engemet a vérontástól, oh Isten, szabadításomnak Istene! hogy harsogja nyelvem a te igazságodat.*” Milyen vérontásra gondol itt Dávid király, mikor azért imádkozik itten, hogy szabadítsa meg a vérontástól? A párhuzamos hely és ennek a zsoltárnak a keletkezési története

világossá teszi azt, hogy arra gondol, ami miatt olyan keserves könnyhullatások között írta meg ezt a zsoltárt. Amit világeletemben szégyellt. Sok vér tapadt Dávid király kezéhez, attól kezdve, hogy az oroszlánok vérét kiontatta a bárányai miatt, a Góliát vére, Saul katonáinak és a filiszteusoknak a vére. De ő ezeket a vércseppeket nem szégyellte, azonban volt egy ember, akinek a kiontott vérét nagyon szégyellte. Az Uriásé. Pedig az Uriás vére nem az ő keze nyomán csöppent ki, de az ő bűne volt az, hogy alattomos módon olyan helyre küldte, ahol bizonyosan meghal és így övé lesz a felesége. Ezért nem hagyta őt nyugodni a lelkiismerete s ezért írta meg a bűnbánat zsoltárát. Ezt megérti az ember, de mikor ő már kegyelmet kapott Istentől, akkor hogyan könyöröghet azért, hogy szabadítsa meg. Hiszen ő már megszabadult a vérontástól, néki megbocsátotta Isten a bűneit, hát milyen vérontástól akar mégis szabadulni? Nincs erre más magyarázat, mint az, hogy Dávid király úgy érzi, hogy senki emberfia sincs bebiztosítva semmi bűn ellen. És ha ő úgyis érzi, hogy utálom magamat azért, amit cselekedtem, azért a bűnért, amivel szégyent hoztam az én népemre, hogy soha többé ezt nem fogom tenni, – mégis azt mondja: nem tudom, fogom-e még tenni, mert a bűn erős és úgy tud csábítani, ahogyan nem tud senki csábítani és hízelegni. Uram szabadíts meg engem attól, hogy visszaessem az én bűneimbe. Ez a magyarázata ennek az első mondatnak.

Hát lehetséges volna Dávid számára az, hogy visszaessék?! Óh kedves testvéreim, szomorú dolog, hogy újra meg újra látnunk kell nekünk, hogy emberek, akik kegyelmet kaptak Istentől, akik esküdöztek, hogy soha többé nem fogják cselekedni a bűnt, újra visszahullottak a bűnbe. Pedig tudjátok-e, hogy a szent Ige egy másik helyen milyen rettentő képet használ ennek a kifejezésére. Azt mondja, hogy „*az eb megtér a maga okádására*” (péld 26,11). Milyen utálatos dolog az, mikor az eb kihány valamit és ahelyett, hogy otthagyná, még egyszer megeszi. Micsoda utálat! És ilyennek tekinti az Isten azt az embert, aki visszatér a maga bűneibe. Úgy érzi Dávid király, hogy mivel ez a lehetőség ott van mindig az életében, a bűnöknek való engedékenység, ami a mi istendicséreteinket is meghalkítja az ajkunkon, ez ellen küzdenie kell, kérnie kell Istentől a szabadítást. A zsoltáríró tehát világosan látja, hogy akinek az ajkán megkevesbedik az Isten dicsérete, vagy halkabban szól, az nem azért van, mert a kegyelem kisebb, mert kevésbé dicséretre méltóbb az Isten, hanem azért, mert újra bűvkörébe került az az ember a bűneinek. Amennyire újra meg újra a bűn vesz hatalmat az emberen, annyira némul el mindig az ember ajkán az Isten dicsérete. Ezért könyörög Istennek: „*Szabadíts meg engemet a vérontástól, oh Isten, szabadításomnak Istene! hogy harsogja nyelvem a te igazságodat.*”

Ezen a reggelen a bűnbánó zsoltáros király, Dávid odaáll elibénk és megkérdi tőled és tőlem: harsogja-e nyelvem az Isten szabadítását, dicséri-e ajkad az Ő szent nevét? Ha nem, vagy csak halkán, vigyázz, megindultál a bűnök útján és ezért nem tudod úgy dicsérni a te Uradat. Nem mersz a szemébe nézni, mint a rossz fát tűzre tett gyermek, mert meg van zavarva a viszony közte és közted. Könyörödjünk néki: szabadíts meg engem Istenem, hogy dicsérni tudjalak Téged.

Ámen.